

„Átök framundan“

- rætt við Birnu Jónsdóttur og Gunnar Ármannsson hjá LÍ

„Það eru hörð átök framundan,“ sagði Gunnar Ármannsson, formaður samninganefndar lækna, eftir að viðræður milli LÍ og ríkisins sigldu í strand 20. september. Af samninganefndinni var þó að heyrja að líkurnar á að viðunandi tilboð kæmi fram á síðustu stundu hefðu verið hverfandi. Nýr samningur við ljósmæður setti algerlega nýtt viðmið í viðræðurnar því allt í einu stóð samninganefndin frammi fyrir því að tilboð ríkisins hljóðaði upp á lægri byrjunarlaun unglækna en byrjunarlaun ljósmæðra.

„Það má ekki undir nokkrum kringumstæðum samþykkja að nám í læknisfræði sé minna metið til launa en annað nám í heilbrigðisvísindum,“ segir formaður LÍ, Birna Jónsdóttir. Um það virðast allir læknar vera sammála.

Gunnar Ármannsson segir að aldrei hafi komið til greina að líta á tilboð ríkisins meðan ekki var ljóst hvað fólst í miðlunartillögu sáttasemjara til ljósmæðra. „Það hefði verið glapræði að samþykkja tilboð meðan við vissum ekki hvað ljósmæðrum hafði verið boðið.“

Í erindi með viðhorfskönnun sem Læknafélagið stóð fyrir í sl. viku meðal félagsmanna segir um tilboð ríkisins:

„Það tilboð sem lá fyrir af hálfu ríkisins sl. föstudag fól í sér heildarhækkun um 4,93%. Á laugardaginn var rædd útfærsla sem fól í sér sölu á hálf tíma af frítökurétti (í stað 1,5 tíma í frítökurétt fyrir hverja klukkustund sem skortir á fullnægjandi hvíld hefði komið 1 klst.). Tilboð ríkisins með þessari útfærslu fól í sér 6,1% heildarhækkun. Samninganefnd lækna lagði fram gagntilboð sem fól í sér 9,5% hækkun. Þegar í ljós kom að samninganefnd ríkisins var ekki reiðubúin til að hækka sitt tilboð slitnaði upp úr samningaviðræðum. Það liggur því fyrir nú að ríkið mun ekki bjóða læknum neina samninga sem fela í sér meiri kjarabætur til þeirra en 4,93% eða 6,1% með sölu á réttindum. Vilji læknar meiri kjarabætur verða þeir að sækja þær sjálfir.“

Áður en slitnaði uppúr viðræðunum virtust flestir vera orðnir sammála um að best væri að skrifa undir skammtímasamning núna og nýta tímann til næsta vors til að undirbúa samning til

lengri tíma. Margir bentu á að ástandið og umræðan í þjóðfélaginu væri ekki til þess fallið að ná fram góðum samningi núna. Betra væri að bíða af sér veturinn. Fáir virtust þó sjá fyrir þá stöðu sem nú er uppi og að fara yrði í aðgerðir strax. Spurning er hvort læknar eru almennt tilbúnir til að sýna fulla hörku í kjarabaráttu sinni og hvernig stéttin metur hagsmunum sínum best borgið.

„Ég tel að með því að taka ekki tilboði okkar um 9,5% hækkun hafi samninganefnd ríkisins misst af gullnu tækifæri til að ljúka þessari samningagerð. Ég er nokkuð sannfærður um að læknar hefðu samþykkt þann samning, ekki ánægðir, en með það í huga að undirbúa kröfugerð fyrir næsta vor. Það var algjörlega ómögulegt fyrir okkur að ganga að tilboði ríkisins sem fól í sér lægri byrjunarlaun unglækna en ljósmæðra og með því er í rauninni verið að gjaldfella læknanámið á algerlega óviðunandi hátt,“ segir Gunnar Ármannsson.

Birna Jónsdóttir segist velja því fyrir sér hvort lesa megi úr afstöðu ríkisins svar við spurningunni hvort Íslendingar hafi efni á því að reka „heilbrigðisþjónustu á heimsmælikvarða eins og fram kemur í stefnuyfirlýsingu ríkisstjórnarinnar“ og meðal annars tíundað í nýsamþykktum lögum um sjúkratryggingastofnun.

„Læknastéttin hefur þá sérstöðu meðal heilbrigðisstétta að langflestir sem ljúka námi skila sér út í þjóðfélagið til starfa sem læknar. Val einstaklings sem ekki fær starf og kjör heima við hæfi er að setjast að erlendis. Um þriðjungur íslenskra lækna er við nám og störf utan lands og ég held að læknar sem búsettir eru erlendis muni hugsa sig tvisvar um núna áður en þeir hyggja á flutning heim og þeir sem hér eru munu eflaust fara að líta út fyrir landsteinana eftir störfum.“

„Það er ljóst að framundan er stríð á öllum vígstöðvum. Eflaust verður heildarlaunum lækna haldið á lofti og þeir sagðir geta unað vel við. Það er rétt að heildarlaun lækna eru oft há en á bakvið þær tölur er gríðarlega mikil vinna og unglæknar sem vilja ná viðunandi tekjum verða að vinna mjög mikið og taka allar vaktir sem bjóðast. Grunnlaunin eru einfaldlega of lág,“ segir Gunnar.

Hávar
Sigurjónsson

Undir þetta tekur Birna Jónsdóttir og segir að fólk vilji einfaldlega ekki vinna svona mikið. „Tímarnir eru breyttir. Fólk vill geta lifað af dagvinnulaunum sínum og læknar hafa haldið tekjum sínum uppi með mikilli yfirvinnu og endalausum vöktum.“

Aðspurður um til hvaða aðgerða læknar geti gripið annarra en beinna verkfallsaðgerða segir Gunnar að ýmsir kostir séu til skoðunar. „Verkfall í heilbrigðisstéttum bitnar á þeim sem síst skyldi, sjúklingum, og því verður að fara varlega í allt slíkt. Ég yrði hins vegar ekki hissa þó margir í stéttinni greiði einfaldlega atkvæði með fótunum og hverfi úr landi, til starfa eða sérnáms. Unglæknarnir munu eflaust drífa sig utan og hefja sérnámið fyrr en ella og sérfræðingarnir leita einfaldlega fyrir sér að betur launuðum stöðum við erlendar stofnanir. Af öðrum aðgerðum sem læknar geta gripið til má nefna að sérfræðingar sem orðnir eru 55 ára geta hætt að ganga vaktir, allir geta hætt að vinna yfirvinnu sem ekki er borgað fyrir og svo getur fólk bara farið sér hæggar við vinnuna; oft er unnið mjög hratt undir því álagi sem er á spítalanum og læknar geta einfaldlega unnið á því sem kalla má eðlilegan vinnuhraða. Það dregur eflaust úr afköstunum.“

Birna segir að nú muni koma í ljós hvort læknar séu tilbúnir í átök en þau Gunnar eru bæði sam-mála um að samstaðan hafi aukist til muna eftir að ljóst varð hvað fólst í samningi við ljósmæðurnar.

Birna Jónsdóttir formaður LÍ.

Gunnar Ármannsson, formaður samninganefndar lækna.

Læknadagar 2009

19.-23. janúar á Nordica/Hilton hótelinu í Reykjavík